

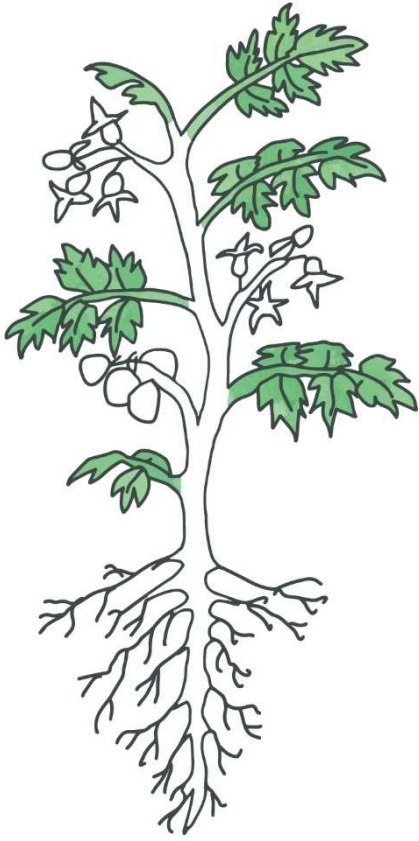
List

Přeměny listu

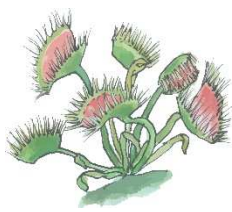
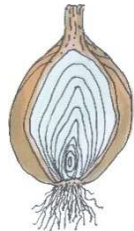
Nadzemní postranní orgán rostliny, který umožňuje zachytávat světlo, vypařovat vodu a vyměňovat plyny, nazýváme **list**.

List se obvykle skládá ze stopky, čepele a žilnatiny.

List vyrůstá ze stonku a obvykle je zelený.

2

4

Montessori definiční materiál

List - Přeměny listu

Zpracovala: Mgr. Martina Gymská

Ilustrovala: Mária Veselovská

Přeložila: Mgr. Jarmila Zatloukalová

Odborní garanti:

SK: Mgr. Ľubica Maďarová, Mgr. Kateřina Rezková

CZ: Mgr. Zuzana Kostřicová, Mgr. Barbora Bräuerová

Vydali:

Občanské sdružení PERSONA, Vrančovičova 29, Bratislava,

<http://ozpersona.sk/>

Základní škola ZaHRAda, Riegrova 312, 666 01 Tišnov,

<https://skolazahrada.cz/>

Výhradní zodpovědnost za obsah této publikace nesou autoři a nedá se ztotožnit s oficiálním stanoviskem Evropské Unie.

BEZPLATNÁ PUBLIKACE

Více inspirací a materiálů naleznete na:

<http://www.montessoripedia.org/>

© PERSONA, 2025

LI09

5

Někdy část rostliny (rostlinný orgán) změní tvar a přizpůsobí se k výkonu jiných funkcí. Tuto přeměnu nazýváme **metamorfóza**.

Rozlišujeme dva typy metamorfovaných orgánů:

- **analogické orgány** – mají různý původ (například stonek, list), ale mají stejný nebo podobný tvar, protože vykonávají stejnou, nebo podobnou funkci (například trny – stonkové, listové nebo pokožkové);

- **homologické orgány** – mají stejný původ, avšak vykonáváním jiné funkce nabyly různou vnitřní stavbu i různý vnější tvar, čímž se přizpůsobily k výkonu funkce (například metamorfózy stonku – oddenek, hlíza, cibule, šlahoun, úponek).

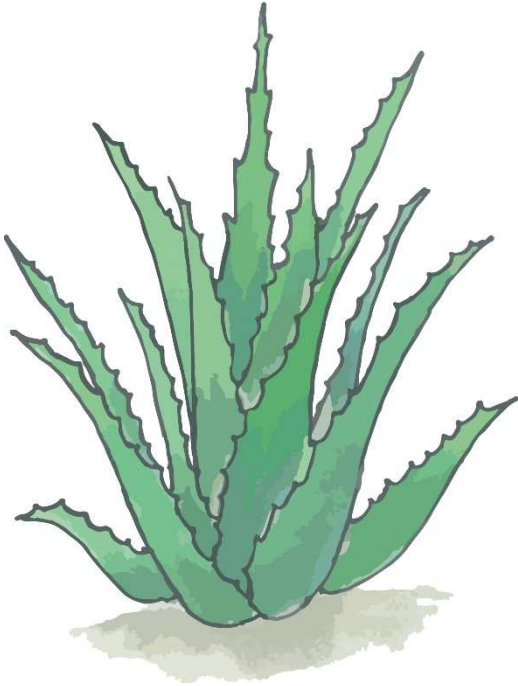

Tlustý list s bohatě vyvinutým vodním pletivem, který slouží ke hromadění vody, nazýváme **dužnatý list**.

Dužnaté listy vytváří rostliny rostoucí na suchých stanovištích.

Například netřesk, aloe.

Nezelené, často kožovité šupiny, které obalují a chrání pupeny, nazýváme **šupinaté listy (šupiny)**.

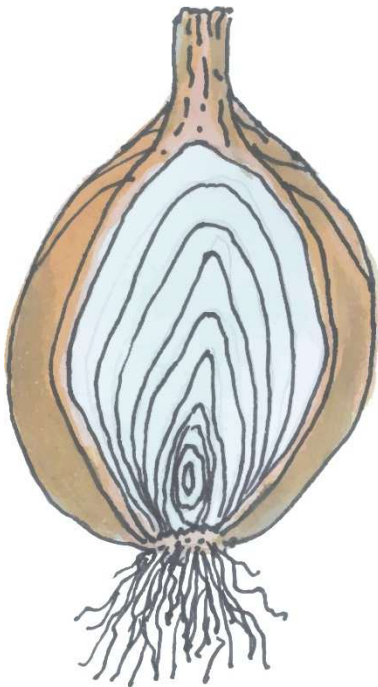
Jejich ochrannou funkci zvyšují chloupky, nebo povlak vylučovaných pryskyřic.

Například jabloň.

6

19

Svazky vláken porostlé kořenovými vlásky, které vznikly přeměnou spodních listů, nazýváme **listové kořeny**.

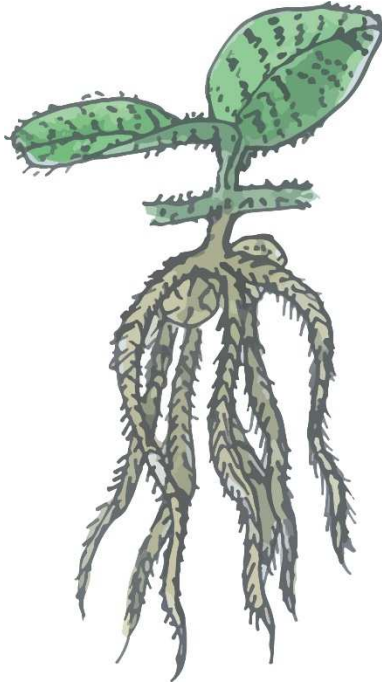
Vytvořily se u druhů rostlin žijících ve vodě, plní funkci kořenů.

Například nepukalka vzplývající.

8

17

Zdužnatělé báze listů přeměněné na zásobárnu živin, které vyrůstají na zkráceném dužnatém stonku, nazýváme **cibule**.

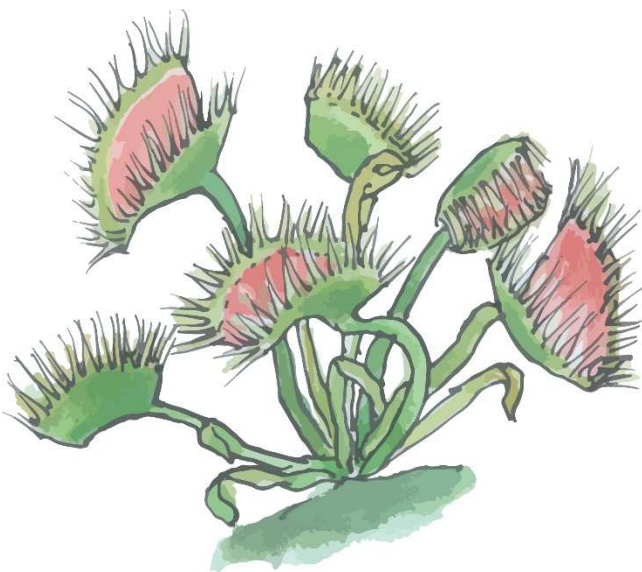
16

9

Ostrý útvar, který vznikl přeměnou listu, nazýváme **trn**.

Trn může vzniknout přeměnou celého listu (například kaktus), části listové čepele (například cesmína), nebo přeměnou palistů (například akát).

Plní ochrannou funkci, chrání rostlinu před býložravci, případně před extrémními teplotami.

14

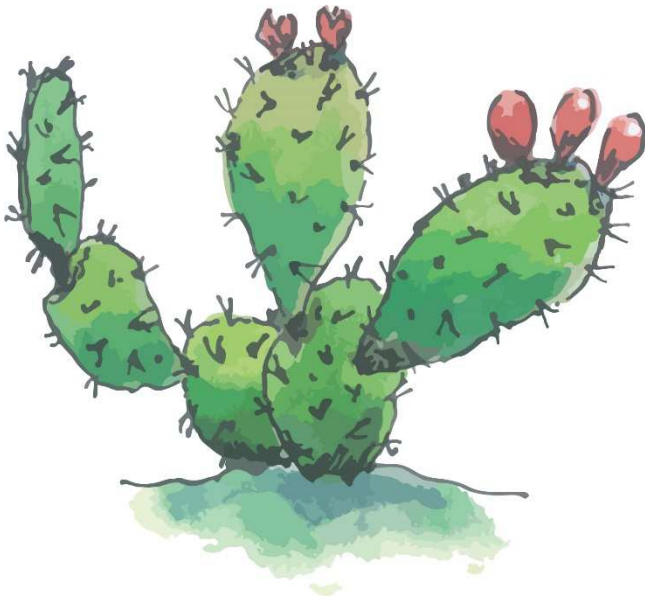
11

Různé útvary přizpůsobené k lapání hmyzu a jeho trávení, které vznikly přeměnou listu, nazýváme **listy masožravých rostlin**.

Masožravé rostliny mají vytvořené různé mechanismy, pomocí kterých dokážou svoji kořist nalákat, polapit a strávit.

Obvykle rostou na místech, kde je půda velmi chudá na živiny.

Například rosnatka, mucholapka.

10

15

Vláknitý útvar, který vznikl přeměnou listu a slouží k přichycení rostliny k opoře, nazýváme **úponek**.

Úponky vznikají také přeměnou stonku a kořenů. Můžou být jednoduché nebo rozvětvené.

Rostliny s úponky většinou patří k popínavým rostlinám.

Například hrách, vikev.

12

13